

Hajós etikett

A kedvtelési célú hajózás többszázéves múltja tekint vissza. A hajós etikett megkönnyíti a hajósok életét és megelőz konfliktusokat. Alkalmazása a hajózáson kívüli életben is javasolt, ám a fedélzeten, ahol a hely szűk és fontos a fegyelem, az etikett és a kapitány utasításainak betartása a balesetmegelőzés szempontjából is fontos.

Örömteli, hogy az elmúlt években jelentősen megnőtt az érdeklődés sportágunk iránt. Nőt a magántulajdonban lévő hajók száma és az egyre bővülő charterflottáknak köszönhetően több ezer „új” sportoló vonzott a vitorlázásban.

A vitorlázásban résztvevő szolgáltatók visszajelzése alapján, az MVSZ fontos feladata lenne, hogy vitorlázás írott és írtalan szabályainak ismertetése.

Évekkel ezelőtt Tuss Miklós sporttársunk állított össze egy kiváló összefoglalót, ezt alapulvéve javasoljuk, hogy ezt a NB segítségével a www.vitorlazzitthon.hu szerkesztője Szépvölgyi István és Brencsán Ábel versenysportmanager és Vobeczky Zoltán kommunikációs vezetők dolgozzák úgy fel a témát, úgy, hogy részekre bontva különböző kommunikációs csatornákon felhasználható legyen.

Tuss Miklós anyaga alapján:

1. A kapitány engedélye nélkül nem lépünk a fedélzetre.
2. A fedélzetre lépve, először a hölgyeket üdvözljük, megvárva, míg ők nyújtanak kezet. Azután üdvözljük a férfiakat, lehetőleg kor szerinti sorrendben.
3. Fedélzetre csak puhatalpú cipőben lépünk, amelynek fehér vagy világos színű a talpa!
4. Kikötőbe befutni vagy kifutni így illik: férfiak, nők fehér (világos) ingben sötétkék sortban, fehér, barna vagy sötétkék cipőben. (Kint a vízen aztán jöhet a fürdőnadrág vagy az "ádámkosztüm".)
5. Ha a kapitány asztalához ülünk, viseljük inget!
6. Lobogóviselés: a lobogó a hajó díszje olyan, mint a férfi nyakkendője. Lobogót nem illik az achterstagra (hátramerevítőre) kötni. A nemzeti lobogó időleges félárbócra eresztésével vagy a zászlórúd ideiglenes hátratartásával üdvözülhetünk vagy tiszteletet adhatunk a másik hajónak, amelynek ezt illik viszonzni.
7. Régen, amikor még minden hajó ismerte a másikat – hisz oly kevés hajó volt -, illet egymás mellett elvitorlázva üdvözölni a másikat. Ez akkor a lobogó félárbocra eresztésével történt, a zászlórudat kivették és vízszintesen tartották, míg a másik elhaladt mellettünk. Manapság egy kézfeltartással helyettesítjük ezt. Illik odanézni és jobb kezünket feltartani. Jó barátainkat zászlóval üdvözölhetjük.
8. Kifutás előtt: A hajón legyen rend: minden a helyén rögzítve, a funkciót ellátó felszerelések kipróbálva, üzemanyag, víz, motor olajsztint stb. ellenőrizve. Ha megdőlné a hajó, semmi ne essen le.

9. Tisztaság: a hajón tisztaság vár minket és azt tisztán is hagyjuk el. Étkezés után a morzsát összeszedjük, a lecsöppent foltokat feltörüljük. A hajós büszke arra, hogy tisztán tartja a környezetét és a természetet. A hulladékot összegyűjti, a vízbe nem dob semmit.
10. Nem hajózunk a hajó oldalán hagyott pufferekkel. Azokat a kifutás után beszedjük és csak kikötés (vagy horgonyzás) előtt tesszük vissza.
11. Nyílt vízen horgonyzó pihenő, vagy napozó hajó mellett nem szokás közel elhaladni. (Horgászhoz sem illik indokolatlanul közel menni.)
12. A hajón nem hangoskodunk. Ahogy kirándulás közben az erdő nyugalma sem zavarjuk felesleges kiabálással, úgy a vizet sem zavarjuk viselkedésünkkel az állatokat és pihenni vágyó embertársainkat.
13. A kitérésre kötelezett hajó időben megkezdje a kitérés manővert. Figyelemfelkeltő módon, jó előre, kb. 10-20 hajóhossz távolságban határozott irányváltatással illik jelezni, "igen tudom, hogy nekem kell kitérni, nyugodtan menjetek tovább, én biztosan kitérek".
14. Hátszél vitorlával haladó túrázóval szemben nem illik útjogunkat kieroszakolni, őt zavarba hozni. Elég nagy a tó egy időben végrehajtott kis irányváltáshoz.
15. Ha nagyobb hajó nyílt vízen előz kisebb vitorlást, elegánsabb és sportszerűbb azt szél alatt tenni.
16. Ha látjuk, hogy a másik hajónak gondja-baja van, illik felajánlani segítségünket. Ha veszélyben van, akkor ezt kötelező megtenni!
17. Éjszakai vitorlázásnál kerüljük a másik hajó elvakítását erős reflektorral.
18. Kikötésre készülő hajót megelőzni, odakötni, ahova ő szeretett volna, durva udvariatlanság.
19. Ha a kikötőben olyan bikához állunk, ahova már más is kikötött, úgy rögzítsük a kötelünket, hogy ha a másik indulni szeretne, megtehesse anélkül, hogy előbb minket le kelljen oldania.
20. Kikötőben, ha másik hajó közelében állunk, vagy várható, hogy mellénk hajó jöhet, jó előre helyezzük el a pufferokat, ütközőket.
21. Idegen kikötőbe érkezve jelentkezzünk a kikötő kapitánynál.
22. Lehorgonyzott hajó horgonyán keresztül dobni a miénket tilos.
23. Ha hajó érkezését észleljük, és mi biztonságosan parthoz vagyunk kötve, illik segíteni kötelet elkapni, hajó orrát megtartani, egyáltalán minden módon jelezni segítő szándékunkat.

24. Ha a mólóval párhuzamosan álltunk, illik kívülre is puffert tenni, és a további hajóknak mellénk kötést engedélyezni, átjárást biztosítani
25. Szomszéd hajóra és legénységre megjegyzést tenni nem ildomos.
26. Ha éjszakai vitorlázás után kikötünk, a pozíció fényeket kapcsoljuk le!
27. Kikötőben este 10 és reggel 8 óra között nem illik hangoskodni, motort feleslegesen járatni, hi-fi berendezést hangosan hallgatni.
28. Kikötőben nem szabad 2-3 csomónál nagyobb sebességgel haladni. Szűk kikötőben, ahol a vitorlázás kockázatokkal járhat, motorral kell ki- és beállni.
29. Nem illik úgy otthagyni a hajónkat, hogy a feltámadó szél esetén a felhúzó kötelek verjék az árbocot.
30. Kikötőben pumpálós WC-t használni nem szabad.
31. Horgonyzó hajóknál, ha szélfordulás vagy szélerősödés miatt összekoccanás veszélyébe kerülnek, annak hajónak kell korigálni, amelyik később érkezett, vagy amelyiknek szánt a horgonya.
32. Kikötőből kifelé induló hajónak illik körülnéznie, hogy a befelé jövőnek meg tudja-e adni útjogát.
33. Ha "befolyásolt" állapotban vagyunk, ezt viselkedésünkkel ne hozzuk mindenki tudomására.
34. Ha a hullámos vízen "a halakat kell etetni", a szél alatti oldalon tegyük azt.
Dohányosoknak sem illik szél felőli oldalon hamuzni.
35. Ha egy hajón többen vagyunk, tartsuk szabadon a kabin bejáratát.
36. Hajón a zugevés, zugivás nem illendő. Először mindig a kormányost lássuk el étellel, itallal.
37. Adják meg a tiszteletet a klasszikus hajóknak, segítsük őket a kikötőkben, mert ezek nehezebben manőverezhetőek, némelyikükben még motor sincs.